

Sygn. akt III AUa 619/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r. w Szczecinie

sprawy D. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 czerwca 2013 r. sygn. akt IV U 1549/13

oddala apelację.

SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 619/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił ubezpieczonej D. W. uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 roku w części, w której decyzja ta zawiesza podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 z zm.) prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku. W uzasadnieniu sporządzonym do decyzji organ rentowy wskazał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 roku okresu zawieszenia emerytur na podstawie wyżej wymienionych

przepisów prawnych. Tym samym brak jest podstaw do wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej w wskazanym okresie.

Ubezpieczona D. W. zaskarżyła powyższą decyzję odwołaniem wniesionym w dniu 8 maja 2013 roku. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uchylenie wcześniejszej decyzji organu rentowego z dnia 12 października 2011 roku i nakazanie organowi rentowemu wypłaty emerytury poczynając od dnia 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami. W uzasadnieniu powołała się na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

D. W. urodziła się w dniu (...). Od 31 grudnia 1998 roku do 26 kwietnia 2013 roku pracowała w Urzędzie Kontroli Skarbowej w S. — Ośrodku (...) w K..

W dniu 10 września 2008 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 18 września 2008 roku (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. przyznał D. W. prawo do emerytury począwszy od 1 września 2008 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę wskazanego świadczenia, albowiem ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

Od 1 lipca 2000 roku do 7 stycznia 2009 roku obowiązywał art. 103 ustęp 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który wprowadzał zasadę każdorazowego zawieszania prawa do emerytury bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Tym samym w chwili nabycia prawa do emerytury D. W. nie mogła jednocześnie kontynuować zatrudnienia i otrzymywać emerytury.

Wypłatę emerytury podjęto dopiero decyzją z dnia 10 kwietnia 2009 roku ((...)), gdyż w tym okresie przepisy pozwalały już na jednoczesne pobieranie emerytury i kontynuowanie zatrudnienia.

Ponownie wstrzymano wypłatę świadczenia emerytalnego ubezpieczonej od 1 października 2011 roku w związku z zmianą przepisów (wszedł w życie art. 103a ustawy emerytalnej) — decyzja z dnia 12 października 2011 roku znak: (...).

Ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 z późn. zm.) dokonano nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 122⁷ z późn. zm.), w wyniku której zmieniono przepis art. 103 ust. 1 i ust. 2 oraz dodano art. 103a. W rezultacie zniesiono możliwość pobierania świadczenia emerytalnego bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą osobom, którym organ rentowy przyznał emeryturę po 8 stycznia 2009 roku. Jednocześnie zgodnie z treścią art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku emeryci, którym ZUS przyznał emeryturę przed 1 stycznia 2011 roku mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie nowelizacji, czyli do 30 września 2011 roku.

W dniu 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 2/12 orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 z późn. zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art.

2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został opublikowany w Dzienniku Ustaw pod poz.1285 w dniu 22 listopada 2012 roku.

W dniu 27 listopada 2012 roku ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011 roku.

Decyzją z dnia 9 stycznia 2013 roku organ rentowy podjął wypłatę emerytury począwszy od dnia 22 listopada 2012 roku tj. od dnia, w którym został opublikowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku. Jednocześnie kolejną decyzją z dnia 12 kwietnia 2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonej D. W. uchylecia decyzji z dnia 12 października 2011 roku w części, w której decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku.

Na gruncie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał odwołanie ubezpieczonej za niezasadne.

Sąd I instancji wskazał, iż w dacie nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury, tj. w dniu 1 września 2008 roku, obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym, prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. W konsekwencji ubezpieczona nabywając prawo do emerytury nie mogła łączyć pracy zarobkowej u dotychczasowego pracodawcy z pobieraniem świadczenia emerytalnego, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Dlatego też decyzja przyznająca emeryturę od dnia 1 sierpnia 2008 roku jednocześnie zawieszała jej wypłatę. Wypłatę emerytury podjęto dopiero decyzją z dnia 10 kwietnia 2009 roku po zmianie przepisów, które pozwalały już na jednoczesne pobieranie emerytury i kontynuowanie zatrudniania. Sąd Okręgowy wskazał, iż od 1 października 2011 roku ponownie wstrzymano ubezpieczonej wypłatę świadczeni, co było konsekwencją wejścia w życie przepisu 103a ustawy emerytalnej, który dodany został przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr257, poz.1726 z późn.zm.) z dniem 1 stycznia 2011 roku. Na mocy tego przepisu powrócono do uregulowania wcześniej istniejącego tj. wspomnianego art. 103 ust. 2a, kiedy zniesiono możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą. Regulacja ta objęła wszystkich emerytów, którzy nie rozwiązali stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, a więc nie tylko tych którzy prawo do emerytury uzyskali poczynając od 1 stycznia 2011 roku, ale również na mocy przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku, tych którzy przeszli na emeryturę przed tą datą. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, ci emeryci, którym organ rentowy przyznał emeryturę przed 1 stycznia 2011 roku mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie nowelizacji, czyli do 30 września 2011 roku. Po tej dacie, aby jednocześnie pobierać świadczenie emerytalne i wynagrodzenie ze stosunku pracy należało rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą.

W dniu 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny wydał w sprawie o sygn. akt K 2/12 wyrok, w którym orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 z późn.zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227, z późn.zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W swym uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny zastrzegł, że badał wyłącznie, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego – na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku, czyli w czasie obowiązywania regulacji nie zawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Sąd Okręgowy wskazał, iż zapadły w dniu 13 listopada 2012 roku

wyrok Trybunału Konstytucyjnego odnosi się do osób, wobec których, w tym krótkim okresie, po raz pierwszy wydano deklaratoryjna decyzję potwierdzającą prawo do emerytury, bo tylko one uzyskały prawo do świadczenia emerytalnego bez konieczności rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Jak wskazał sąd I instancji, D. W. do tego grona nie należy. Stąd ubezpieczona, której prawo do emerytury ustalono we wrześniu 2008 roku, nie nabyła uprawnienia do kontynuowania zatrudnienia z jednoczesnym pobieraniem świadczenia emerytalnego. Sąd Okręgowy wskazując na powyższe, uznał, iż w przypadku ubezpieczonej nie może być mowy o naruszeniu jakichkolwiek praw nabytych czy też podważaniu zaufania obywateli do państwa i porządku prawnego poprzez niekorzystną zmianę przepisów w trakcie realizacji nabytego uprawnienia, bowiem D. W. nigdy takie prawo nie przysługiwało.

Sąd Okręgowy wskazał, iż zasada ochrony praw nabytych zapewnia ochronę praw podmiotowych - zarówno publicznych jak i prywatnych. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego ochrona praw nabytych jest jednym z elementów składowych zasady zaufania obywatela do państwa i do stanowionego przezeń prawa, wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawnego. Zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczania praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Trybunał Konstytucyjny sprecyzował bliżej zakres sytuacji prawnych objętych ochroną w orzeczeniu z 11 lutego 1992 r. (sygn. akt K. 14/91, OTK w 1992 r., cz. 1, s. i nast.). Stwierdził wówczas, że „zasadą ochrony praw nabytych objęte są zarówno prawa nabyte w drodze skonkretyzowanych decyzji, przyznających świadczenia, jak i prawa nabyte in abstracto zgodnie z ustawą. Trybunał Konstytucyjny zwracał, w związku z tym uwagę, że stosunek ubezpieczeniowy opiera się na zasadzie zaufania (powołane wyżej orzeczenie z 11 lutego 1992 r., sygn. akt K. 14/91). Ubezpieczony ma świadomość, że po spełnieniu określonych warunków i po upływie określonego czasu lub zaistnieniu innego ryzyka ubezpieczeniowego otrzyma określone świadczenia.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż ustawodawca ma prawo do takiego stanowienia prawa, które jest adekwatne do aktualnych warunków społeczno — gospodarczych. Państwo ma wręcz obowiązek podejmować działania, które zapewnią odpowiednie środki finansowe niezbędne dla realizacji konstytucyjnych praw socjalnych; musi przy tym uwzględniać sytuację gospodarczą i konieczność zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego. Państwo może być zmuszone do zmiany obowiązującej regulacji prawnej również na niekorzyść, dostosowując zakres realizacji praw socjalnych do warunków ekonomicznych. Ubezpieczeni zatem winni więc liczyć się z tym, że w warunkach recesji gospodarczej lub niekorzystnych trendów demograficznych, w sytuacji gdy spadają wpływy ze składek ubezpieczeniowych, państwo może być zmuszone zmienić obowiązujące regulacje prawne na niekorzyść, dostosowując zakres realizacji praw socjalnych do warunków ekonomicznych. Zmiany takie jednak nie powinny dotyczyć praw, które zostały skutecznie nabyte przez ubezpieczonych. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku dotyczy właśnie takiej grupy osób, która nabyła prawo do świadczenia emerytalnego niezależnie od pozostawania w stosunku pracy. Zmiana warunków, w trakcie realizacji ich skutecznie nabytego uprawnienia byłaby zatem działaniem sprzecznym z Konstytucją RP. Bezsprzecznie ubezpieczona do tego kręgu nie należy; nie mogą więc dotyczyć jej opisane wyżej zasady.

Z podanych względów Sąd I instancji uznał zaskarżoną decyzję organu rentowego za prawidłową i z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie ubezpieczonej oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona zaskarżając wyrok w całości zarzucając mu naruszenie art. 2, 32 ust. 1, 190 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2011 roku w sprawie o sygn. akt K 2/12, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż ubezpieczonej nie przysługuje prawa do emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku wraz z należnymi odsetkami ustawowymi od wymagalności każdej zaległej miesięcznej raty do dnia zapłaty.

Wskazując na powyższe ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego poprzez przyznanie D. W. prawa do wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada

2012 r. wraz z należnymi odsetkami ustawowymi od wymagalności każdej zaległej miesięcznej raty do dnia zapłaty oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz ubezpieczonej według norm przepisanych.

Uzasadniając apelację ubezpieczona wskazała, że stan faktyczny w niniejszej sprawie w zasadzie był bezsporny. Ubezpieczona podniosła, iż nabyła prawo do emerytury z dniem 1 września 2008 roku, przy czym została ono zawieszono z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez ubezpieczoną. Po zmianie przepisów – uchylenie art. 103 ust. 2 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonej wypłacano świadczenie emerytalne. Decyzją z dnia 12 października 2011 roku nr (...) organ rentowy na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wstrzymał z urzędu wypłatę emerytury począwszy od dnia 1 października 2011 roku. Wypłata emerytury została wznowiona z dniem 22 listopada 2012 roku.

W ocenie ubezpieczonej rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależało, od właściwej interpretacji przepisów art. 2 Konstytucji RP oraz art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, a także wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2011 roku w sprawie o sygn. akt K 2/12. Zgodnie z treścią art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy emerytalnej, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 roku. Z kolei w myśl art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Ubezpieczona wskazała, iż powołane wyżej przepisy stanowiły podstawę do zawieszenia wypłaty wszystkim osobom mającym prawo do emerytury a kontynuującym bez uprzedniego rozwiązania z dotychczasowym pracodawcą stosunki pracy. Sytuacja prawna tych osób w zakresie braku otrzymywania świadczenia emerytalnego w trakcie obowiązywania stosunku pracy była jednakowa. Dopiero wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku wydanym w sprawie K 2/12 uznał przedmiotowe przepisy stanowiące podstawę do zawieszenia prawa do emerytury za niekonstytucyjne. W opinii powódki, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stanowi podstawę do ponownego rozpoznania sprawy, przy czym organ rentowy powinien dokonać rekonstrukcji stanu prawnego, powracając do stanu jaki obowiązywał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z FUS został dodany art. 103a ustawy, kiedy nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury. Ustawą z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych uchylony został z dniem 8 stycznia 2009 r. ust. 2a art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 37 pkt 5 lit b w/w ustawy). Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Od dnia 1 stycznia 2011 roku przepis ten ponownie został wprowadzony do ustawy o emeryturach i rentach z FUS jako art. 103a - z mocy art. 6 pkt 2 w zw. z art. 30 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...).

Kończąc, powódka wskazała, iż umożliwienie otrzymanie emerytury po 8 stycznia 2009 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy stwarzało u osób uprawnionych poczucie bezpieczeństwa prawnego i określenie innych zasad ryzyka emerytalnego. Wprowadzenie w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw oraz art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r.) naruszało zasadę ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, bowiem wstrzymano wypłatę ubezpieczonej emeryturę ze względu na kontynuowanie stosunku pracy z

dotychczasowym pracodawcą. Ponowna wypłata emerytury od dnia 22 listopada 2012 roku wiązała się bezpośrednio z datą opublikowania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 2/12 uznającego przepis 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za niekonstytucyjny. Oznacza to że orzeczenie Trybunału miało bezpośredni wpływ na sytuację prawną ubezpieczonej. Dlatego też należy przyjąć, że skutki prawnego tego wyroku powinny dotyczyć także okresu od 01 października 2011 roku do 22 listopada 2012 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni nie jest zasadna.

Postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo przestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, niepubl.). Dodatkowo należy wskazać, iż dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, sąd drugiej instancji może podzielić i uznać za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Może również zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu I instancji, i to zarówno po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, jak i bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (por. uchwała składu 7 sędziów Izby Cywilnej z 23 marca 1999 r., sygn. akt III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7–8, poz. 124).

Przedmiot sporu dotyczył wznowienia ubezpieczonej wypłaty świadczenia emerytalnego za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. W tym zakresie Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, uzasadniających ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji Sąd Odwoławczy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji uznał je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie jest oczywisty i niesporny. Nie ma wątpliwości co do faktu, że wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury od 1 września 2008 roku, kiedy obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej i w oparciu o ten przepis wnioskodawczyni zawieszono wypłatę emerytury wobec kontynuowania przez nią zatrudnienia. Po uchyleniu tego przepisu, na wniosek skarżącej wypłata świadczenia została wznowiona od dnia 10 kwietnia 2009 roku. Wobec wejścia w życie art. 103a ustawy emerytalnej, ponownie zawieszono wypłatę emerytury, gdyż ubezpieczona nadal pracowała.

Skarżąca opiera swoje roszczenie o wznowienie wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku na treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku. Sąd Okręgowy prawidłowo jednak ocenił, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do sytuacji wnioskodawczyni.

W wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku (Dz.U. z 2012 r., poz. 1285) Trybunał orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku, **bez**

konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającego z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co istotne, Trybunał wskazał w uzasadnieniu orzeczenia wyraźnie, iż **obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku**. W stosunku do tych osób przepis art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych, w zakresie, w jakim przewiduje zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, utracił bowiem moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 roku.

Analiza okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wskazuje, że wnioskodawczyni, która prawo do emerytury nabyła od 1 września 2008 roku, nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku.

Reasumując, wskazać należy, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki, które uprawniały organ rentowy do zawieszenia wypłaty emerytury ubezpieczonej w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. Ubezpieczona w dniu wejścia w życie przepisu art. 103a ustawy emerytalnej (1 października 2011 roku) pobierała przyznane jej świadczenie, kontynuując jednocześnie zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, tj. przed dniem 1 września 2008 roku. Uznać zatem należy, iż swoim zachowaniem wyczerpała dyspozycję znowelizowanego art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zaś organ rentowy zasadnie wstrzymał jej wypłatę świadczenia emerytalnego. Tym samym zaskarżoną decyzję organu rentowego należy uznać za prawidłową i odpowiadającą obowiązującemu prawu. Stwierdzić bowiem należy, że zawieszenie wypłaty świadczenia w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku (w tym czasie ubezpieczona nieprzerwanie kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, tj. przed dniem 1 września 2008 roku) nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o wypłatę świadczeń emerytalnych za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. Innymi słowy niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść zaskarżonej decyzji, co powodować musiało oddalenie odwołania.

Twierdzenia skarżącej, iż podstawa rozstrzygnięcia tj. art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS narusza konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych oraz równości obywateli wobec prawa są chybione.

Zgodnie z ustalonym orzecnictwem Trybunału Konstytucyjnego dotyczącym zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, istota tej zasady sprowadza się do nakazu takiego stanowienia i stosowania prawa, by obywatel mógł układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki prawne, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji (zob. np. orzeczenie TK z 24.05.1994 r., K 1/94, OTK w 1994 r., cz. I, poz. 10, s. 78; wyrok z 02.06.1999 r., K 34/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 94, s. 482). Z ogólnej zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa wynika szereg zasad szczegółowych, do których należy m.in. zasada niedziałania prawa wstecz, obowiązek wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniej *vacatio legis* oraz zasada ochrony praw nabytych. Ta ostatnia zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczania praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zasada ochrony praw nabytych zapewnia ochronę praw podmiotowych - zarówno publicznych, jak i prywatnych, a także maksymalnie ukształtowanych ekspektatyw tych praw, a więc sytuacji prawnych, w których zostały spełnione wszystkie zasadnicze przesłanki ustawowe nabycia określonych praw podmiotowych określone przez prawo. Ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że odstępianie od zasady ochrony praw nabytych jest dopuszczalne, jeżeli przemawiają za

tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zasada ochrony praw nabytych chroni wyłącznie oczekiwania usprawiedliwione i racjonalne. Istnieją dziedziny życia i sytuacje, w których uprawniony musi liczyć się z tym, że zmiana warunków społecznych lub gospodarczych może wymagać zmian regulacji prawnych, w tym również zmian, które znoszą lub ograniczają dotychczas zagwarantowane prawa podmiotowe.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, odnosi się do innej niż odwołująca się kategorii ubezpieczonych, a mianowicie tych, którzy działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa, decyzję co do przejścia na emeryturę podjęli w czasie, gdy nie było wymogu przerwania zatrudnienia (od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku). Jak trafnie wywiódł Trybunał w motywach wyroku - gdyby ci ubezpieczeni wiedzieli, że nastąpi niekorzystna zmiana stanu prawnego, uzależniająca realizację prawa od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, to ich decyzja, czy przejść na emeryturę, mogłaby być inna. Zatem tylko osoby, które w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku nabyły i zrealizowały prawo do emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywały zatrudnienie bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, mają prawo do dalszej wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Takie stanowisko dominuje w orzecznictwie sądów i prezentują je między innymi Sąd Apelacyjny w Szczecinie (wyrok z dnia 24 kwietnia 2013 r. III AUa 974/12 LEX nr 1316284), Sąd Apelacyjny w Poznaniu (wyrok z dnia 18 kwietnia 2013 r. III AUa 191/13 LEX nr 1316242 , czy Sąd Apelacyjny w Łodzi (wyrok z dnia 16 kwietnia 2013 r. III AUa 299/13).

Mając na uwadze powyższe, podzielając stanowisko Sądu I instancji i uznając apelację wnioskodawczynie za bezzasadną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.